

ლა ქართველ არტისტებთან. დრამატიკულ საზოგადოების მმართველობას, როგორც ვაგიფიანთ, განზრახვა აქვს დაეხმაროს ბაგონ ფორკატის თავისი რეპერტუარით, ბიბლიოთეკით და გარდერობით უსასყიდლოდ. სასურველია, რომ ფორკატის განზრახვა კეთილად სრულდეს ქართულის სცენის წარმატებისათვის.

* მკითხველებს მოეხსენებთ, რომ სახელმწიფო ქონებათა გამგებამ ამიერკავკასიაში შეაგროვა ხუთივე გუბერნიის თითოეულ მხარეში სასატეატო ცნობანი სახსარი გლეხთა კეთილ-დღეობის თაობაზე. ახლა ყოველივე ეს ცნობანი სავსეა იქნება შემუშავებული თითოეულის ახალი მხარეების მიხედვით. ამას გარდა ამ ფუნდამენტალურულად და ამ ცრუბანზე დაბეჭდვებზე და ელიზარაიის გამოკვლევა მთლიან ამიერკავკასიის მიწის მფლობელობის შესახებ; ბანის ბახტაძისა— ამ გვერდით გამოკვლევა ვახუშტის ხარჯისა და გადმოსახლის შესახებ და ბანის კუჩავის გამოკვლევა ბაგონ-კობიძის განთავისუფლების გამო. დაბეჭდვებზე აგრეთვე გამოკვლევა მელქედეის კავკასიის ტყეების მფლობელობაზე. ეს თხზულებანი ერთს ერგებულში იქნება მოქვეყნებული.

* ჩვენ შევიტყუეთ, რომ მომავალ იანვრის პირველიდან სახელმწიფო ქონებათა სამინისტროს ამიერკავკასიის გამგებობაში მოხდება რამდენიმე ცვლილება. ეს ცვლილება შეეხება ყარსისა და ბათუმის ოლქებს, სადა აღინიშნებიან სახელმწიფო ქონებათა სამინისტროსი კერძო მფლობელი სახელმწიფო მფლობელების ასაწირობა და სხვა-დასხვა მიწის მფლობელობის წესის შესასწავლელობა.

* წარსულს კვირას გარეკანებში საგარეოკავშირე სტეფან მოსულა. სტეფანის ვადუკარეს ნათესის მინდრები-სათვის და ბლომად წაუხდებია ყანები; ენახებისათვის-კი არა უფინარა.

ქალაქი თანხა, რომელიც წინაშეს მდებარე ადგილსა, ასრითვე ქალაქი არის საქართველოს შუაგულშია და ამასაც ჰქვია თიანეთი, დაბანი: ჩხორაში, თაფი, მუჭორი, თამარში, ორგუბი, სამხრეთისა და სხვანი. მთანი: ჭიჭკის-მთა, გრჯინისა, ბოკოსი (ამ სახელწოდების მთა არის სამცხე-საათაბაგოში), აკუმორი, გაცურისა, კილობისა, ჩხატალი, ფახალი, დედა-მთა, ბალზარის-მთა (ცხელა გურჯინ-ბოლახი — ქართველი ეყლი), ნაქილობი და მისი კალთები გამოიწი (კამბელოანი, მგებლო) და სხვ. აგრეთვე აქვე არსებობენ სახელწოდებანი: ქუთაისი, გომიში, კალაქი, ბანი, ნეჭორი (მდინარე და ქალაქი), მდინარე: ირისე, რომლის ტოტაც ჰქვია ტუბანი, გემრილო-წყალი, თერმალინი და სხვ. ქალაქი: ამიხორი, თემისკირა, უფია (აწორი), ვარნაჯი, ჩოხე, ატური, ამასია (სამშობლო სტარბონისა), ელმანი, ზედა და სხვ. გარდა ამისა თიანეთ მდინარეში და ქალაქი პავლიანისა ან სხვა ადგილს მდებარე აქამდელ იწოდებენ ქართულის სახელებით. მაგალი: ნეჭორი (მდინარე), ნეჭორი (ქალაქი), ქიხი (ქალაქი), რომელიც მდებარეობს მარმარილოს ზღვის პირას.

* მასწავლებელი როსის სკოლისა აპრობს ამ წიგნებს, ფერის-ცვაობა დღეს, გამართოს ღატარია სკოლის სასარგებლოდ. ამ აზრით ეს მასწავლებელი აგროებს სხვა-დასხვა გვარ ხელ-სამკეს თავის მოსწავლე ქალებსა და ღატარიაში სათამაშებლად. ერთს ქართველი ქალს სახელდობს, და—სასამავე საენისათვის შეუწირავს ორი თუმანი ფული და ბევრი წირომანი ნივთები ღატარიაში სათამაშებლად.

* ამ დღეებში შევიტყუეთ, ვითომც ბან-გუბერნიის სასურველობად ცენის ბაგის მოსახლე კახეთის გზაზე ტოროლისადის, რადგანაც მადგინდ სახარბილო შემოსავალს ვერ იღებს და ბაგადამ ხაზინა. მართლაც, ამ გზაზე ისეთი გაძვირებული მისვლა-მისვლა არ არის, რომ რამ თვალსაჩინო თანხა ააყენოს ხაზინამ და იქნება მარტო მხოლოდ ბაგის მიხედვითაც ვერ უძლებდებოდა. კახეთის გზაზე ბაგის შემოსავალს კარგა ბარაქიანად ამცირებდა ის გარემოებაც რომ გლეხები, შეუძლებლობის გამო, ყოველდღე ნისძიებებსა ხმარობდნენ, ამ ერთადერთი ხერხიან გზას ასევე უძლებდნენ და სხვა მხრით ჩამოტეხიან ტვილისში სახალისიანი ურბები, შემთით თუ სხვა რაიმე ნაწარმოებით დატვირთული, ამით იქნება უფრო ბევრის ზარალი და გლეხობა—მეტიერად ურბები ოღონო-ჩოღონო გზებზე, უმანდგებლად ხარ-კამბეჩი, მაგრამ ამ ზარალსა ჩრებდა, ოღონდ ფული-კი არ გავიო, რადგან გლეხის ფულის მოყენა უფრო ენებდა, ვიდრე საქონლისა. ბაგის მოსაბობთ აღარც ხაზინა იქნება იმ დღეში, როდესაც ქართველ ვაქს პირზე დადებია ანდა, —ჩიტა ბღდინდ არა ღირდა, უკან დგენა მეტი იყოო—და აღარც გლეხ-კაცი გაუყვანებს თავის ურბეს შორის და ცუდს გზებსა.

* სამეგრელოდამ გვატყობინებენ, რომ წარსულ აპრილისა და მაისის გველის გამო ხალხმა მხოლოდ იენისის ნახევარში მოახერხა სიმინდისა და ლომის დათესვა. მეგრელებს მაინც დიდი მოსახლის იმედი არა ჰქონათ თურემ, ენახებს უნათ თუ-

ბ) ენის გარდა კასლოციელ ქართველებთან საერთო ჰქონათ აგრეთვე: ზენე, ჩეულებმა, ყოფა-ტყევა, შინაური ცხოველები და თეთი-შავი ბლბობაც; აგრეთვე ცეცხლის მახევრება ჰქონდათ სრულად მგზავთ ძველის წესისა და ჩეულებისა ძველი ქართველთა.

აქ მოვიყვანთ ამავე საენის შესახებ ცნობებს სხვა მსწავლულის გამოკვლევადამც. საყურადღებო ცნობებს გარდმოგვცემს ძველის იერიკლებზე მეცნიერი ვილი კელერი (*). იგი წინააღმდეგია იმ აზრისა, რომ მცირე-აზიისა და სამხრეთ ევროპაში უყოლიოს სახელწოდებანი, წარმომდგარნი რომაელებისაგან. სომეხთა და ელინთა (ბერძენთა) ტომანი იგეთ ძველ დროებს არ ეკუთვნენ, რომ მათ ჰქონდათ მტკიცე გულენ დასავლეთ ქვეყნებში. პირიქით, ქართველთა, კავკასიონის მოსახლეთა, ფრად ძველ დროს უფრო დიდ ადგილს სჭირებდა და ესეც ერთი მოღვაწე ამ ტომისა—ლახანი, სტროკობრედიერ კარაპიზინაძეო.

(*) იხ. ურს. „Ausland“, № 51, 1870 წ. Собр. свѣд. о Кавказѣ-ს I ტომი, გვ. 326—328.

რზე კარგი პირი. აგრეთვე მეგრეთა შორის არა უადული უნაყოფად, რადგან არა უშუშის კისს კარგა უმეშინეა წელსა. კორკის-მდინეტი სივის ქურობის განმარებებზე ამ უნანსკელ ხანებში. საქარია, რომელიც არა უშუშის კისს მთავრობამ ვერცა ვანი დასაძლავა მაკეკოს ამ სავანს დასაწყისშივე, მანამ ქურდებს ვერ არ გაუდგამთ უწინდელმეურად ღრმა ძირია.

* სილნალის მზარდიან გვეყრენ: დღევანდელის წყაროს ახლა-ახლო სულდობლადან, ტვილისის გუბერნიის განკარგულებით, 500 კაცი გამოსულა ამ თივის 13-ს და შირაქში წასულა კლიის საზოგადოდ.

* „Новое Время“ გვატყობინებს: კავკასიის მთავრობისთვის განკარგულებით ამიერკავკასიის თითოეულ გუბერნიამ ამ წლის შემოდგომისა გამართული იქნება თითო სახელისონი სასწავლებელი; თეთრეთის სასწავლებლების გავლენიანი იქნება სავო ფულელებამ ხუთ ხეთი-ათასი მანათითა.

* იგივე გავითი სწერს: „სატენი-კო საზოგადოების კავკასიის განყოფილებაში მოსმენილ იქნა შესანიშნავი პრიეტეტი, შედგენილი საზოგადოების ერთის წევრის მიერ, წყლენზე და ხმელეთზე ძველ გზათა შეკეთებისა და ახალთა გაყენების თაობაზე. სატენიკო საზოგადოებამ დაადგინა იშუამდგომლოს ამ საქმის შესახებ გზათა და სახელმწიფო ქონებათა მინისტრების წინაშე.“

* იმავე გავითი კითხულობთ: შემოს მზარბში, ელისეებლობის გუმბრინაში, სოველ ვერკისის მახლობლად, ადამოყენიანი მდიდარი მადნები ცეცხლში გაშვებ თიხისა. ეს თიხა გამოიყვლიეს და არაჟმუნდნენ, რომ იგი ბერძნულ და სჯობს ინგლისურს თიხასაო.

უმთავრესი სიმწიფე ქართველთა ივერთა და მისრთელ ძველ სახელეების გასარჩევად მდგომარობს იმშიო, რომ ჩვენ გვიკ ვაგებს იმ ძველ ენის გამო, რომელიც ამ ქვეყანაში იხმარებოდა და ამის გამო სახელების გამოსაკვლევად იძლეულენი ვართ მიგმართოთ ახალ ქართულ ენასაო და ეს ენა — კი ძრიელ განსხვავდება ძველ ენასაო. მცირე-აზია და სამხრეთ ევროპა ენლა ისეთსავე სიმწიფეს წარმოგვადგენს ამ მხრით, როგორცა და ლუბისმური წარწერანი, რადგან ქართულსა და ძველ იერიკულ ენებს შორის ისეთი განსხვავებაა, რომ ენლა ახლის ენის შემწეობით ძველის ენის აღდგენა ფრად ძველი საქმეო.

ლაზების ქვეყნის მომხრეად დავიღობის სახელების გარჩევამ აღმოაჩინა, რომ ყველა სახელეობ პონტისა, პავლიანისისა და კასლოციისა და მათ მიღამათა ერთ ვაფუფეთუნია-ნი. ესევე ძველი სახელები იმ ქვეყნისა, რომელიც, უყველად, ეყუთინდა და საქართველოს, ნებს გავძლევს აქნსათა მრავალი სახელები მცირე-აზიის დასავლეთ-ქვეყნისა-თაო. ავტორს ყველა ის სახელები მინათა ქართულედ, რომელიც არ წარმოდგარა არც ბერძნულს და

დაბარ სოველი

(მოწერილი ამავე)

მ. სილნალი. ვინ-კი ტვილისის სიტებს გამოეკეცა ხოლმე და გამოსწებს ზახულობით კახეთისავე, იმას უწინდელად ეყოლინება, სა სიაშინებით სტებება კაცი წელს გზაში, სა დაე გზა-ტყევილის მარჯვენად მარცხნივ მიწვრებულ გულ-სატყაქად სულს და გადმოაღებს მხენელ-მთისევის კირანახული. ქერსა და პურს უყვე მთან კიდეც და, მოკირანახულეთა სიტყვით, მოსავალიც არა აქვს ცული. ზოგი ერთხელ წვიმებამც შეუწყებს მიწვრებს ხელი, რომ სიმინდისა და ფეტვის მოსავალს ქება აღარ უნდა.

უფ ამ ცოტა ხანში ახალი გუმბრინატორი არა სწევიდათ, თქვენს მტერს, სილნალელებს ამირჩევილებს მტერებს და ნეგაშია. ცხლა-კი სულ იმის ნატრაში არიან: „ნეტავი ბნ გუმბრინატორი მაღ-მაღ მიმანდეს ხოლმე, რომ იქნება მაშინ მაინც ვიერისოს ჩვენს ქუჩებს დაკვანდასუთავებო“. ვასაკეცელია სილნალელების საქმე! თუ ამითიისინ მტერს არ მიუკთა გამრჯელი მოთავე, დაეფერება, თითონ საზოგადოებას მაინც იმდენი მოხერხება არა აქვს, რომ თთვეში ორჯელ მაინც დასუსთავებინოს უმთავრესი ქუჩები, რომლებზეც თითონვე დაბანდებიან ხოლმე საღმ-საღამობით?

წელს ჩეულებრივად უფრო მომეტებელი ხალხი იქნა სხვადასხვა ქალაქებიდან სილნალს; მაგრამ ვინ-კი მოვიდა, გამოტეხილი უნდა მოგახსენოთ, რომ სულ ყველაფერი და ბედს იწყველან. ზოგი ქალაქის მოუწყობლობას უწიის, ზოგი გზების უფარისობას, —ერთის სიტყვით, ამათის მოაღებამდ სულ ერთად იგივე მოგახსენიო: „რა სახელობა ქალაქია, რა ოღონო-ოღონო აღმართ-დღმართია; ღმერთო ჩემო, რამოდენა ნაღვისი ახალი სტუმრები, მაგრამ ყურს ვინ უდებს იმით. თითონ სილნალის

არც კელტურის ენებიდან და ამასთანავე ივერად ანუ საქართველოდ სოელის მივლს ამიერკავკასიის კახეთის ზღვამდ და თეთი სომხეთიც ისეთი ქვეყანა არისო, რომელიც იმავეთი სახელებს ქართულიდან წარმომდგარებაო.

დასამტკიცებლად თავისის აზრისა ავტორს მოჰყავს შემდეგი სახელები.

მდ. მანდერი მცირე-აზიის დასავლეთ ნაწილში. ამ მდინარის ენლა ჰქვია მენდორე-ჩაი. ეს სიტყვა წარმოსდგა ქართულის მდინარისაგანაო. ქუჭურ-მენდორე (პატარა მენდორე), სავანდორე (ტროის არხარაძე). ეყელა ეს სიტყვები სინონიმნი არიან ერთმანეთისა და წარმოსდგენ ქართულის მდინარისაგანაო.

ორმანდროს (სომხეთის კასლოციო). ეს სიტყვა ამ წინაშეს ორო მდინარეს, ან წყაროების (კა-ორმო) მდინარეს. არის სხვა მდინარე—ელეუ-ნაო, რომელიც უყველად, ეყუთინდა და საქართველოს, ნებს გავძლევს აქნსათა მრავალი სახელები მცირე-აზიის დასავლეთ-ქვეყნისა-თაო. ავტორს ყველა ის სახელები მინათა ქართულედ, რომელიც არ წარმოდგარა არც ბერძნულს და

„პაჩირენი ღრადინინებო“—კი ამას ვიბახინ: „ეა, რა აწირინებთ, ჩვენ კარგად დასტვირნათ ჩვენს მტერსან ქუჩებზედაო.“

ჩვენ, დროებით სილნალის სტუმრებს, რალა გვეთქვის სილნალელებს უფდ ამის მტეა: „ოველავეთ“ ბატონებო, ჩეულებმა რჯულზედ უმტკიცესითაო.

სილნალელებსაც შემოუღიოთ და ყოველ კვირაობით იმართება ჭიდაობა.

ამ თივის 14-ს სილნალის სამოქალაქო სასწავლებელი წლითორი აქტი იყო; აქტუდ მოწვევთა გარდა ხალხიც ბლომად დაესწრა. სწავლა გათავებს და აქტებებშიც მიიღეს 16 მოწვევნი, რომელთა შორის რვა ქართველია და დანარჩენი სომეხი.

დასასრულ მასწავლებელმა ბნ გულისაშვილმა პატარა სიტყვა სთქვა, რომლითაც ვაყურა უფსნა საზოგადოებას სწავლის მნიშვნელობა და სთხოვა, რომ მთავრობას დაეხმარენით ხოლმე სხვა-დასხვა სასწავლებლის დაარსებაშიაო. ამ სიტყვის შემდეგ მასწავლებელ ბნ ჩახნავეის ლობტარობით უწერდებოდა იგალობებს სხვა-დასხვა ქართული და რუსული ხმები. დამსწრე საზოგადოება კმაყოფილი დარჩა.

ნა-გო-ტანეა

სწრაში, 14 იანვს. მკითხველებმა იკიან, რომ შარშან მთავრობა შეუდგა სურამის უღელ-ტენილის გარეშე მოსახლელ დაცხუკებისს. ამ გზაზე გვირახის გავტობაც არის საქარო, გვირახი სამ ვერს-ნახევარ მანძილზე იქმნება გაყვანილი ბელდოსისა და წიფის შუაბა და გზაზე რაგორეც ქვიშეთის, ისე წიფის მხრითა. სამშუბაროდ, ამ გზის კეთების დროს ბევრი ურიცხვოა ხდებაც; საკოდაობით დაწიწკი, ვინც ამ გზაზე მოჰყუდა ხალხს შინახვს: ცის-ამარა დღეს გუნდ-გუნდ მუშას შეხვდებიან უსამქურად მოსიარულეთა სურმასა და ხაზურში; ამ საკოდავებს პური არა აქვთ საქმე-ლიდ. ხშირად მიჰმართავენ ხოლმე

ლოს, შესაძლებელია, რომ ეს იყოს მილიო.

საქართველოში არის გორი, დიდ-გორი და სხვანი. ძველ სახელებზე რაგობებ გარეჯის (იღის მიის შემწე-ვალსა ჰქვია), სინგაროს (შვიდობა წარმოსდგა სამ-გორიან), იყო ციხე მესოპოტამიაში, ფსიგვარა, სომხეთის კასპალიის დაბა, გარეჯარკი, ვეარაკი და სხ. კორაკესიონ—მთა და ქალაქი პავლიანისა და კილაკიაში, კორაქსი, კორესი, კორკი, კორინდო, კარბილის და სხ.—ყველა ამ მთების სახელებს, შესაძლებელია, რაიმე კავშირი ჰქონდეთ ქართველ გორის-საგანთაო.

მთა, ამ სიტყვით კლერკი ხსნის მრავალ სახელებს მცირე-აზიისას. თგენა, ამ სიტყვით შეიძლება აქნსათა თაფი (მთა), დეფარა, კასპალიის გამგებრებელ ქალაქი და სხვანი. კიდეც ავტორი განმარტებს რამდენიმე სხვა სიტყვასაც და ბოლოს ამბობს, რომ შეგვეძლოს სხვა სიტყვებზე ბევრი მოვეყვანა, მაგრამ ჯერ ხრობით ცსეკა კარა ჩვენის აზრის დასამტკიცებლად.

მ. ვანაშვილი
(შედგე იქნება)

რუბაში მოკვებულ თურქულ ამჟამად ერის ათის წლის ასაკში...

საქალაქმდარო ცნობები
ქრისტეს აქედ ჩაგვ (1887) წელს...

გატინ-მგელის გამართლებები.
პაროის სასამართლოს ამ დღეში...

18 დღე სუთმაბათი.
მოქ. ლეონისა, იპატისა, და თოდულისა...

დეკემბერი

16 ივნისი
30წ. ხმები, ვითამ სერბიის გორაკისა...

20 დღე შაბათი.
წმ. მეოფლისა და აბანისისა...

დუბლინი.
აქ მოვიდნენ პრინცი უელის შვიდნი...

21 დღე გვირგვინი.
წმ. მოქ. ილიანისა და ტერენტისა...

პარიზი.
ბუღალნი და უნივერსიტეტის უფროსად...

22 დღე თანამართალი.
მოქ. ვესევი ვისისა, კათოლ. პავლისა...

პარიზი.
ბუღალნი და უნივერსიტეტის უფროსად...

23 დღე სამშაბათი.
ქალქ-მოქ. აგროპოლისა...

Table with 2 columns: Name, Amount. Lists names like სუთმაბათი, ტანამართალი, etc.

გამოსაღები ცნობები
1 ივნისიდან 1 ივლისამდე.
თეთრი შური რუსული 1 გირ.

გზით და ნოვროსიისკისა და კერძო მიწებისა.
შაბათობით საღამოს 8 საათზე...

მიმავალი რეგის გზის ბათუმსა და ტფილისს შუა

Table with 4 columns: Station, Departure, Arrival, Station, Departure, Arrival. Lists stations like ტფილისი, აგვალა, მცხეთა, etc.

ქუთაისიდან ვიდის როდს შუადღის 12 საათსა და 7 წამებულ და საღამოს 5 საათსა და 50 წამებულ.

ტფილისისა და სურამს შუა

Table with 4 columns: Station, Departure, Arrival, Station, Departure, Arrival. Lists stations like ტფილისი, აგვალა, მცხეთა, etc.

კერძო ვანცხალებანი

ნაფიცი ვაჭარი
ს. ს. ფრენკელა
გაფრეხად კუკიაში, ვარანცოვის ძეგლის მახლობლად...

გაგანა-ქრისტისა და რუქიან-სანტო-მისკენ წამსვლელს გეშე.
ბათუმშიდამ ფოთს მიდის პარას.

მიმავალი რეგის გზის ბათუმსა და ტფილისს შუა

Table with 4 columns: Station, Departure, Arrival, Station, Departure, Arrival. Lists stations like ბათუმი, კუბულეთი, ნარტყენი, etc.

ქუთაისიდან ვიდის როდს შუადღის 12 საათსა და 7 წამებულ და საღამოს 5 საათსა და 50 წამებულ.

ტფილისისა და სურამს შუა

Table with 4 columns: Station, Departure, Arrival, Station, Departure, Arrival. Lists stations like ტფილისი, აგვალა, მცხეთა, etc.

კერძო ვანცხალებანი

ნაფიცი ვაჭარი
ს. ს. ფრენკელა
გაფრეხად კუკიაში, ვარანცოვის ძეგლის მახლობლად...

ქართული-სორის წერბაკითხვის გამაგრებულ საზოგადოების განცხადებაში ისეთივე შემდეგი წიგნები:

- ქილილი და დამანა. კასტან შუა მ. კ. 3
ქვისა. 3
ვისრამიანი, სარგის თბიგველისა. 1 50
სობრძენ-სიტყუნი, სასა-სულხან ორბელიანისა. 50
დავითიანი, დავით გუგუშვილისა. 1
თამარ ბატონიშვილი, გრიგოლ რეზუკიანისა. 1
ნაწერები ალექსანდრე ორბელიანისა. 50
ნაწერები გრიგოლ ორბელიანისა. 30
თხზულებანი ნ. პარაძისა. 40
მეგობრული შვილი, არაგვისისა. 30
დღე და შვილი, ღვთისმშობლისა. 20
რამდენიმე სურათი ყაზახის (სტოგინი) შიშისა. 10
სურამის ციხე, ტომასისა. 20
ბატონიშვილის პირველი დრო, ად. ორბელიანისა. 30
თხზულებანი, რედაქტორისა. 1
ქართული, კასტან ორბელიანისა. 20
ქართული გამოცანები, რაფაელ უსტოვისა. 5
გეგაზანი, რედაქტორისა. 25
განკითხვები, მასხუარასისა. 50
ციკლი, მასხუ. 30
პატარა ბიბლიოთეკა, ავგუსტოვსკისა. 10
მიტრიდატე დიდი, დიმიტრი ბაქრაძისა. 10
ბაგრატიონების, მასხუ. 20
მირიან მეფე და წმიდა ნინო, მასხუ. 10
ვებანე მეექვსე, მასხუ. 15
დარიდოვი მასწავლებელთათვის. ა. გუგუშვილისა. 5
არქიმედიტი, დიდაქტორისა. 50
არქიმედიტი გამოცანები, ივ. რასტვინისა. 10
წითელი ფარანი, თარგმანი. 15
ზაფხული, ჟურნალის რედაქციისა. 25
ხატაური, ანატოლის თუმანიშვილისა. 10
ამბები ყრმათათვის, ან. ჟურნალისა. 5
არსენის, ლეგისა. 5
ბანაგელიანი ფუტყარი, თარგ. მასხუ. 15
ქართული ანდაზები. 10
თეოსოლოგიკური სწავლა, მ. ჯგერასისა. 40
ირაკლი მეორის გლოვა. 5
ალი, ნ. დიმიტრისა. 30
დრო არის საქმის შეუდევი, ქ. მამაკვილისა. 20
ალიანა, გ. თუმანიშვილისა. 40
სტუდენტის, პარაქოვსკისა. 5
მოლოდი, ად. ვახუშტისა. 1
თხზულებანი, მასხუ ნაწ. I. 60
რობინზონ კრუზო, ან. თუ. 30
ჰინდუიანისა. 30